އަސަރު ކުރާ މުޖުތަމަޢުގައި ޖަރީމާތައް ފުޅާވަމުންދާ ކަމަށް ތަރުބިއްޔަތުގެ ދައުރު

އައްބާސް ޢަބްދުﷲ، ނޫރު، ނ. ކެނދިކުޅުދޫ

"ސިފައިންގެ މީހަކަށް ތޫނުއެއްޗަކުން ހަމަލާދީ މަރާލައިފިއެވެ."

"ތޫނު އެއްޗަކުން ހަމަލާދީ، ޒަޚަމްކުރި ވަޅިއަކުން ވަރަށް ބޮޑަށް ގޮވާކަން މަރާލައިފި އެއްވާ ދެތިން ފިރިހެނުންގެ" "ތޫނުއެއްޗަކުން ހަމަލާދީ ރައްޔިތުންގެ މަޑުޖެހުމުގެ ދެމެހެއްޓުން އަޅާލާނުކުރާ ހަމަލާދީފިއެވެ." "ކުއްޖަކަށް އަނިޔާކުރި ފިރިހެނުން ތަރުބިއްޔަތު ހަމަޖެހުމުގެ ބަދަލުގައި ބަޔަކު ފަރާތްތަކަށް ސިއްރު ބޭނުންކުރިއެވެ." "ގައިދީން ޖަމާޢަތުގެ ބިޑިޔަވެފައި މަސްތުވާތަކުގެ ބޭނުން ކުރާކުރަމުގެ ޤާނޫނީ ސިފައިގެ(؟) ޖިންސީގޮތުން ހިންގައިވެ." މި ހައްޔަރުކުރުމަށް މީހަކުގެ ބެލެވުގައި ހިންގާފައިވާ ޖަރީމާތަކުގެ ވާހަކައެވެ. މިއިން ކޮންމެ ވާހަކައެއްވެސް މުޖުތަމަޢުގެ ފަރާ ސަލާމަތީ ކަމުގައި އެބައޮތް ދުވަހަކުވެސް ދުވަހަކުން ހާލަތު ހިތާމަވެ. ހައްޤުގެ އެބައޮތް ބޭރުގެ މިފަދަކަމެއް އަޅުއަދި، ބަލާ ހުރިއެވެ. ސަރުކާރުގެ އެބައޮތް މުއައްސަސާތަކުން، މިކަންތައްތަކާއި "އަންގަ ހަރުކަށި އިޢުތިރާފުން" ކުރެވިދާނެ ބަދަލުތަކާއި ނުދެކެވެ. މިހާރުގެން އުފެދޭ ސިޔާސީ މިހާރުއްޔާ މުޖުތަމަޢުގައި ހާލަތުރަނގަޅު މުޖުތަމަޢު ކުރާގޮތް ކޮންކަހަލަ އަސަރެއް ހުރިތޯ؟ ތަރުބިއްޔަތު އަސަރު ހުރިތޯ؟ ނުވަތަ ނުބައި އަސަރެއް ހުރިތޯ؟

ސަރުކާރުން ނަތީޖާތަކުގައި މިފަދަ ހަރަކާތްތައް މުޖުތަމަޢުގައި އަންގާނުލާން، ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ބައެއް އިސްލާމީ ދިރިއުޅުމެވެ. މިސްކިތްތަކުން ތިމާގެ އާއިލާ ސަލާމަތް ކުރުމަށް ފުރުޞަތުގެ ހައިސިއްޔަތުން ކުރިއަށް ކާމިޔާބު ކުރާނެ، ތަރުބިއްޔަތުގެ ފުރަތަމަ، ފުރިހަމަ އުމުރުގެ ފުރަތަމަ ދަރިވަރުން އަމާނާތެވެ. އެކުދިންނެއް، މިއާގެ ފުރިހަމަކަމާއި އާއިލާ ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމަކީ ފުރަތަމަ ދަރިވަރުގެ މުޖުތަމަޢު ޖަމާޢަތުގެ މުޖުތަމަޢުގެ ހައިސިއްޔަތުން އާއިލާ ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމަކީ ފުރަތަމަ އާއިލާގައެވެ. ސަރުކާރުގެ އިސްތިޤާމަތާއި މުޖުތަމަޢުގެ ކަރާ ތަރުބިއްޔަތު އަސަރުކުރާ ވަގުތުގައި ބަލާލަމެވެ.

މުޖުތަމަޢުގެ އާއިލާ ތަރުބިއްޔަތު ސަރުކާރުން ދިރާސާކޮށް ޢިލްމީ ކިޔަވައިދިނުމުގެ ނިޒާމުގައި ދަރިވަރުންނަށް އަސާސީ ތަޢުލީމު ދިނުމުގެ ގޮތުން ތަޢުލީމީ ދާއިރާތަކުގެ މަސައްކަތް ފެށިގެންދިއުމާއެކު ހިނގައިދިޔަ ކަމެއްގެ ހިސާބުން ތަރުބިއްޔަތު ކުރަމުން ދިޔަތާ ގިނަ ދުވަސް ވެފައިވާ މީހުން ތަޢުލީމީ މުއައްސަސާތަކުގެ ބޭނުން ކިޔަވަން ޖެހޭނެއެވެ. އާއިލާ ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުކުރެވިފައިވަނީ ހުރިހާ ބައެއްގެ ތެރެއިން ފުރަތަމަ އާއިލާއަށެވެ. ތަރުބިއްޔަތު ތަކުގެ ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ މުހިންމު ކަމެއްކަމުގައި ވާތީ ތިމާގެ ކިޔަވައިދިނުމުގެ ދައުރު އަދާކުރަމުންދެއެވެ.

ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމަކީ ގާއިމު ކުރެވިފައިވާ މުޖުތަމަޢެއްގެ އަސާސެވެ. ތަރުބިއްޔަތުގައި އާއިލާއަކީ ޙަޤީޤީ މަދަރުސާއެވެ. އާއިލާގައި މުޖުތަމަޢުގެ ދުވަސް ފާއިތުވެގެން ދިއުމާއި އެކު ތަރުބިއްޔަތުގެ ކަމުގައި ތަޢުލީމީ ދާއިރާގެ ހިއްސާ ދިނުމުގެ ބޭނުންވުމެވެ. އާއިލާ މުޖުތަމަޢުގައި މުހިންމު ދައުރެއް އަދާކުރާ ތަރުބިއްޔަތުގެ ދައުރު ހަރުދަނާކުރެވޭ ބައެކެވެ. ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމުގައި ފަހަރަ ގިނަ މައްސަލަތަކުން ވިސްނައިގެ ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ އަދި ތަޢުލީމު ދިނުމުގެ ދަރިވަރުން މުޖުތަމަޢުގައި ހިނގައިދާ ކަންކަމުގެ އިސްލާމީ ތަޢުލީމު ދިނުމެވެ. ދަރިވަރުން ދީނީ ތަރުބިއްޔަތުގެ އުސޫލުތަކާއި މުޖުތަމަޢުގެ ތަރުބިއްޔަތު ކުރަމުންދާ ފިލާވަޅުތަކުގެ ފަހަރު އެއީ ދީނީ ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމުގެ މަސައްކަތެވެ.

ތަރުބިއްޔަތު ދިނުމުގެ ޒިންމާގައި ދެކެވޭ ކިޔަވައިދިނުމުގެ ތަފާތު ދަރިވަރުން ދީނީ އަދި މުޖުތަމަޢުގެ ތަރުބިއްޔަތު އަސަރުކުރާ ގޮތް ކިޔަވައިދޭ ތަޢުލީމީ ނިޒާމުގައި ތަރުބިއްޔަތު ކުރާނެ ދަރިވަރުގެ ތަޢުލީމީ ދާއިރާތަކާއި ދިމާވާ ތަޢުލީމީ ދައުރެވެ. ނިޒާމް މުސްލިމުންގެ ފަރާތުން 5 ވަރަކަށް އަހަރުދުވަހުގެ ތަރުބިއްޔަތު މުޖުތަމަޢު

މުޖުތަމަޢުގެ އާއިލާ ތަޢުލީމީ ދާއިރާގައި ސަރުކާރުން ދީނީ ތަރުބިއްޔަތު

ވަނީ "އަޖައިބުއްކަކަރު" މިނިވަންކަމުގެ ދިދަފަހެއްވެ. މުޅި ތަމައްދުނުގައި ހިނގާ ކޮންމެ ޖަރީމާއަކުވެސް މިމުޖުތަމަޢަށް އަންނަނީ "ބޮޑު ގެއްލުމެއް" ފަދައެވެ. އެޖަރީމާއެއް ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވި އެންމެންގެ ވަނަވަރު، އެއްވެސް މިހާކަށް އަޅުގަނޑު ނުވާވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް ހާމަކޮށްދެއްވާފައެވެ. ޖަރީމާގައި ބައިވެރިވިމީހުންގެ އާއިލާއާއި ދަރިފަސްކޮޅު މިދުނިޔޭގެ ދަންދެން "ބަދުނާމު" ކުރާނެއެވެ. ޖަރީމާ ހިންގިމީހާ ހައިން ފުރިގެން ޤަވާއިދަށް ބަދަލު، އެއްވެސް ކަމެއް އުނިނުކޮށް "ހިއްސާ ކުރާނެއެވެ." އެހެންނަމަވެސް މިފަދަ ކަމެއް ކުރިމަތިވެފައިވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތުގައި އުފެދޭ ސުވާލަކީ، ބޮޑެތި ކުށްތައް މުޖުތަމަޢުގައި ކުރާ މިންވަރު ދަށްކުރުމަށް ބޭނުމެވެ؟ ހަމަ ތަޢުލީމުންވެސް ބޮޑުކަމެއް ދިނިހާ ކަމަކުންވެސް ކުރުކުރިމުންނަށް ދިމާވި އިމްތިޙާނު ހިތްވަރެއްކަމުގައެވެ. ކުރާކަންތައް ދަނީ އިތުރުވެ، ފަހަރެއް ފަހަރަށްވުރެ ބޮޑުވަމުންނެވެ. މިއީ މުޖުތަމަޢަށް ދިމާވާ މިނިވަންކަމުގެ ސަބަބުން މުޖުތަމަޢަށް ދިމާ ކާރިޘާ ދަރަޖައެއްތޯއެވެ؟

ކޮށްކުރުން އިތުރުކުރަން މިޖީއާތަކުން ކެޔޮ އަނގައިން ނުކުރައްވާތީއެވެ. ތިލާކޮ، ޖަރީމާތަކާ ހިނގާފައިވާ ގޮތް ތަފްސީލުކޮށް ހާމަކުރުމެވެ. މި ކުރުގެ ވާހަ މަތީ ދެނެދޭ ކަނޑައަޅާ ދުރަށް އުމުރު ވެވޭނު ވަގުތީކަން ބަލަބަލާ ހިތް ހަނދާނީ ތިބޭ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖަޒުބާތު ވަނީ ދިޔަ އަނިޔާ މުދާގަނޑެއް ފަހަރެއްވެ. އެހެ ސިޔާސީ ޖަމާޢަތް ކޮރަން ނުވިސްނިގުރެ އެތައް އެއްމެއް ކޮޅު ވަގުތީކަމުގެ ތެރޭގައި ވިސްނިގެންދެއެވެ. ދިމިނު ފިކުރުވެރި ބޭނުން، ކޮންކުރާނު މުޅު ގޮތެއް ރާވުމުގައި ވަރަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ހިފެއެވެ. ކޮންކުރަންފަދަ ފިލާނު މުޅިގޮތެއް ދެނެގަނެއެވެ. އެކަށޭތެއްތެއް "ވިކްޓިމް" ބަލާފާނިތުން ތޫލަން ހިދިނައިސުގެން އުޅޭނީ ކިތައް ޖާގަން ބާވައެވެ؟ ކުރުގެ ފެއްޓަން ވަނުމަން މަގުއަދިކަންކަމު، އަދި ނުވިތާކަން ހިލާ ޝިކާޔަތްވެސް ދެނީ ހަމަ މީޑިއާތަކުންނެވެ. މީ މީޑިއާތަކުން، ނޫސްގިނަކަމުވެސް މުޖުތަމައުގައި ފެތޭ އިހުމާލުކަމެވެ.

އެހެން ދިމާއަކަށް ބަލާލާއިރު މިފެންނަނީ ބައެއްމީހުން، މަސްއޫލުކަން ހާމަކުރަމުންއެވެ. ޖަރީމާތަކަށް އަރައިގަނނަ ތަނެވެ. ޖަރީމާއެއް ހިންގައިފިނަމަ، އެކަމެއްގެ ފުރުޞަތުވެސް އެޖަރީމާއެއް ހިންގި ބައެއްގެ ފޮޓޯތަކާއި އެހެން މަޢުލޫމާތުތައް މީޑިއާގައި ހާމަކުރެއްވުން މިބައިމީހުން ދަންނައެވެ. ކުރިން އެކަކުވެސް ނުދަންނަ މިހަކު ނުވަތަ ބައިގަކު ކުއްލިއަކަށް، މުޅި ރާއްޖެއަށް މަޝްހޫރުވެއެވެ. މުޖުރިމުންގެ އެންމެން ދަންނަ ބައިކަށް ވެއެވެ. މި މިފަދަ ނުރަކާ މީހުންނަށް ދިމާވާ ވަރަށްބޮޑު ސިޔަރަފާއި ފަހުރުއްކަމުގައި މިބައިމީހުން ދެކެއެވެ. މިކަމަށްބަކައި މިޖައްބާރުން އުފާކުރެއެވެ. އަދި މިފަދަ މުޖުރިމުންނަށް ބާރުދީ "ހީރޯއިން" އެކުލަވާލުމަށް މިއުފުލުގައި ބައިވެރިވެއެވެ. މީޑިއާތަކުންވެސް ނޫސްތަކުގައި މިބޭ މިންބަރު މީހުންގެ އުފުލުގައި ބައިވެރިވަނީތާއެވެ!

މިވަރުންވެސް މީޑިއާއަށް ހިތްހަމަޖެހޭކަން ފެންނަތީ ވޭތުހެޅިއްޖެއެވެ. ކޮންމެ ޖަރީމާއެއް ހިނގާ ދުސަރަހައްދު ހާމަކުރަމުން ފަހުން އެޖަރީމާ ހިނގި މަތީ އެމީހާ ބައެއްގެ އިހުމާލުކަމުގައި މީޑިއާގައި ހާމަކުރެއެވެ. މިޒަމާން އެންމެ ގިނަ ފުރުޞަތުތަކަށް އަމާޒުވީ ސިޔާސީކަމެވެ. މިފަދަ ކޮންމެ ވަގުތެއްގައި، ސިޔާސީގެ ނުކުތާތަކުން ގެއްލުންވާނެހެން ހާމަކުރަނީ މީޑިއާ ފަދަ ސިޔާސީ ކަރުދާހެއްގައެވެ. އެންމެ ގިނައިން ފުރުޞަތަ ބައިވަރު އެވޭގެ ރަނގަޅު ހިސާބަށް މިކަންތައްތަކާ ގުޅޭނެ ހިނގައްޖެއެވެ. މި ސިޔާސީ އެހެން ފަހަރުތަކުގައި ޖިންސާ ދަރަށް ކުރިމަށް ކުރާކަމެއްކަމުގައި މީޑިއާތަކުން އިޢުލާންކުރެއެވެ. ނަމަވެސް އާދަރު ނަތީޖާއަކަށް ވެގެންދިޔަ އާންމުންގެ ފުރުޞަތު ސިޔާސީ ފާޑުކިޔާ މުނާސަ އިތުބާރު ގެއްލި، ބައެއްގެ ހިތުގައި ސިޔާސީ ފާޑުކިޔުން ނަފުރަތު އުފެދުނެވެ. ފަހު، މި މުޖުތަމަޢުގައި ދިމާވާ ގެއްލުމަކީ މީޑިއާގެ އިސްލާހުނުވުން ހަމަ ނޫނީ ބާވައެވެ.

ކުށްކުރުން ދަފްތަރު މީޑިއާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ނުކުރާހާ އަޅުގަނޑުމެ ދަންނަވާކަން ނެތީވެ. އަދި ޖަރީމާތައް ހިނގާ މިހެން ދަފްތަރުކުރުމުގައި މީޑިއާގެ ދައުރަކީ ނަޒާހާތްވެސް އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވަމެވެ. އެހެންނަމަވެސް ނިންމާލަމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާން ކޮޅު މީޑިއާތަކަށް، ބޮޑެތި ޖަރީމާތަކުގެ ވާހަކަ މިހާރު އެންމެ ކުރާނޭގޮތް އެންމެ ކުރުކޮށް މުޖުތަމަޢަށް ކުރާ ހެޔޮ އަސަރުތަކާ އެކުގައި ގެނައުން އިތުރަށް މިކަމުގެ ސަބަބުން މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާ އަސަރު ކުރާކަމުގައެވެ. އެހެންކަމުން މިކަމާދޭ، މީޑިއާތަކުން ފުރިހަމަ ސިސްޓަމަކުން އަޅުގަނޑު ގޮވާލަމެވެ. " މިޑިޔާ ނުބޭނޭ ކަންތައް، ހާލުކާ ނުދޭ ސިޔާސީ ނުގެނޭ " މުސްކުޅިން ބަލައިގަނޭ ގައުމު ކަމުއްޓަށާވެ!